

Zrakoplovna tehnička škola Rudolfa Perešina

Voditeljica:

Razred i broj učenika u razredu:

Odgojno – obrazovno područje: Prevencija ovisnosti

Tema pedagoške radionice: Kockanje adolescenata

Cilj: Razumijevanje potencijalnih problema vezanih uz kockanje

Ishodi:

- učenici će navesti razloge ZA i PROTIV kockanja;
- učenici će objasniti moguće posljedice kockanja;
- učenici će otkrivati prostore osobne slobode i odgovornosti;
- učenici će aktivno slušati i dijaloški razgovarati.

Planirano vrijeme: 45 min

Oblici i metode rada: Individualni rad, grupni rad, frontalni rad
Pisanje, čitanje, rasprava, izlaganje

TIJEK RADIONICE

Uvod (10 min)

AKTIVNOST „Priča s puno krajeva“

Opis

Učenici se podijele na 2 grupe te voditelj u svaku grupu pošalje papir sa (istom) započetom pričom. Učenici dobiju uputu da svaki od njih nastavi priču s jednom do dvije riječi dok to ne učine svi u grupi. Rezultat je da svaki red ima isti početak priče ali drugačiji završetak priče.

RASPRAVA

Slijedi razgovor nakon završene aktivnosti s ciljem da učenici osvijeste da situacija u kojoj se nalaze uvijek može imati dva ili više različitih ishoda te da je svaka osoba slobodna donijeti odluku i odabrati smjer, ali treba i snositi odgovornost za vlastiti izbor.

Voditelj učenicima postavlja pitanja:

- ✓ Što se dogodilo? U kojem je trenutku svaka priča krenula u svom smjeru?

- ✓ Zašto postoje dva različita kraja? O čemu to ovisi?
- ✓ Možemo li to povezati sa situacijama iz stvarnog života – imaju li naše odluke iste ili različite posljedice?
- ✓ Možemo li svoje svakodnevne i životne situacije usmjeriti prema cilju koji je za nas povoljniji i koji nam se više sviđa? Kako?

Središnji dio (25 min)

RIZIK KOCKANJA

Opis

Voditelj iznosi zaključak prethodne aktivnosti:

„Hoćemo li ili nećemo kockati možemo odlučiti sami. Da bi ta odluka bila odgovorna i dobra za nas, važno je proučiti razloge zašto neki ljudi odluče kockati, a neki ne i koje posljedice nam se mogu dogoditi nakon bilo koje od tih odluka.“

RAD U GRUPAMA

Učenici se podijele u grupe po 4/5-ero (5 grupa). Voditelj podijeli materijale – A3 papir s pitanjem za svaku grupu te Informacije za timove (Prilog 6) koje će učenicima pomoći u izvršenju njihovog zadatka.

Na svakom A3 papiru nalazi se jedno od 5 pitanja/zadatka i svaka grupa dobije po jedno pitanje/zadatak da, nakon čitanja Informacija, odgovori i napiše na A3 papir:

Grupa 1 - *Razlozi zbog kojih neki ljudi odluče kockati.*

Grupa 2 - *Razlozi zbog kojih neki ljudi ne kockaju.*

Grupa 3 - *Kako se postaje ovisan o kockanju?*

Grupa 4 - *Koje su moguće posljedice kockanja na mlade ljude?*

Grupa 5 - *Pozitivne posljedice ako ne kockamo.*

IZLAGANJE

Po završetku aktivnosti, predstavnik svakog tima izvještava razred o odgovorima grupe na zadano pitanje.

- Razlozi **za** kockanje mogu biti: zarada, zabava, opuštanje, druženje s prijateljima, dosada...
- Razlozi **protiv** kockanja mogu biti: gubitak novca, zabranjeno je za maloljetnike, može biti opasno jer ljudi mogu razviti ovisnost, jako su male šanse da se nešto zaradi...
- Kako se postaje ovisan o kockanju: pokušaj vraćanja izgubljenog, osobi se sviđa ta neizvjesnost i uzbuđenje prilikom kockanja, selektivno pamćenje, ...

- Posljedice kockanja mogu biti: financijski problemi, problemi s roditeljima i učiteljima ako saznaju, premalo vremena za učenje i druženje s prijateljima koji ne kockaju, loš osjećaj gubitka...
- Posljedice ako ne kockamo: zdravi načini provođenja slobodnog vremena, druženje s prijateljima koji imaju različite interese, dobar osjećaj da smo se zauzeli za sebe...

Završni dio (7 min)

Opis

Voditelj učenicima podijeli post-it papiriće s uputom da napišu poticajnu poruku i/li savjet upućen osobama koje kockaju s ciljem da se zamisle i preispitaju svoje postupke. Poruke učenici lijepe na krošnju stabla podrške koje će biti izloženo na školskom hodniku povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti (15.studenog do 15.prosinca).

Evaluacija (3 min)

Učenici ispunjavaju Evaluacijski listić (Prilog 8)

Potreban materijal i sredstva

Pisaljke

Flomasteri za slikovno oblikovanje rezultata grupnog rada

Prilog 5 *Nastavi priču*

Prilog 6 *Informacije za timove* (5 kom)

Prilog 7 Papiri s pitanjima za grupe (po jedan papir s jednim pitanjem za svaku grupu)

Prilog 8 *Evaluacijski listići* (26 kom)

Literatura korištena za pripremu pedagoške radionice

Ricijaš, N., Kranželić, V., Hundrić Dodig, D. *Tko zapravo pobjeđuje! Priručnik za provođenje prevencije kockanja mladih*. Zagreb: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

MZOS i AZOO (2013). *Zdrastveni odgoj – Priručnik za nastavnike i stručne suradnike u srednjoj školi*. Zelina: Tiskara Zelina d.o.o.

Matijević, D. (2014.) *Učenici mentori - Projekt razvoja društvenih vještina nenasilja, međusobnog poštovanja i uvažavanja, različitosti kod starijih osnovnoškolaca*, Priručnik za voditelje radionica, Zagreb: DIM.

Ciboci, L., Kanižaj, I., Labaš, D. (2018.) *Razvoj medijske pismenosti - Kako prepoznati dezinformacije i lažne vijesti – Nastavni materijal za srednje škole za učenike od 1. do 4. razreda*, Zagreb: Agencija za elektroničke medije i Unicef, Zagreb (2018.)

INFORMACIJE ZA TIMOVE

Neki rizični čimbenici za kockanje mladih

Postoje neke karakteristike mladih ljudi i značajke njihove okoline koje nam govore da je neka osoba u većem riziku da će postati problematični kockar od drugih. To ne znači da će sigurno postati kockar, ali upućuje nas na oprez. Isto tako, netko tko ima neke od ovih rizičnih čimbenika ne mora nužno postati kockar – možda se s tim značajkama jako dobro nosi i zato nisu utjecale na odluku da će kockati.

Karakteristike mlade osobe:

- Rani početak kockanja (već u osnovnoj školi)
- U počecima kockanja dobio/la je neki veći dobitak
- Stalno pokušava uloviti zaradu, odnosno smanjiti gubitak novca
- Kocka sam/sama
- Ima roditelje koji kockaju
- Ima nisko samopoštovanje
- Koristi kockanje da bi imao bolji status u društvu vršnjaka
- Uzbuđen je i uznemiren za vrijeme kockanja
- Koristi kockanje za bijeg od problema
- Ima loše ocjene u školi
- Koristi sredstva ovisnosti (cigarete, alkohol ili droge)
- Krade novac za kockanje
- Izostaje s nastave da bi kockao

Značajke okruženja:

- Teška obiteljska situacija/loši odnosi u obitelji (nerazumijevanje, svađe, nasilje...)
- Zlostavljanje u obitelji
- Nedovoljno poticanja i ohrabivanja od roditelja
- Zanemarivanje od roditelja u ranom djetinjstvu
- Ozbiljne ozljede ili bolesti članova obitelji/mlade osobe
- Nedosljednost roditelja

---

¹ Izvor: Zdrastveni odgoj – Priručnik za nastavnike i stručne suradnike u srednjoj školi, MZOS i AZOO, Zagreb (2013.)

Neki znakovi problematičnog kockanja

Rani znakovi upozorenja:

- Neobjašnjeni izostanci iz kuće
- Trajno laganje oko toga gdje je bio/bila cijeli dan
- Stalno mu/joj nedostaje novca
- Tajanstvenost
- Zanemarivanje školskih obaveza, obiteljskih druženja, prijatelja, zdravlja
- Uznemirenost (ako ne može kockati)
- Promjene raspoloženja
- Gubitak prijatelja i društvenog života
- Kockanje vidi kao normalan način zarade novca
- Vrlo umoran/umorna tijekom dana
- Previše vremena provodi na Internet stranicama za kockanje

Znakovi ovisnosti o kockanju:

- Veliki dugovi (za koje uvijek ima objašnjenje)
- Problemi s izostancima u školi
- Neobjašnjena posuđivanja novca od članova obitelji i prijatelja
- Odgađanje vraćanja posuđenog novca
- Preokupiranost kockanjem i trošenjem novca na kockanje
- Kocka sam/sama dugo vremena
- Stalno lovi dobitak
- Kocka do trenutka dok sve ne izgubi
- Udaljavanje od obitelji i prijatelja
- Laganje o vlastitom kockanju obitelji i prijateljima
- Počinjenje kaznenih djela da bi se došlo do novca za kockanje

Što je još važno znati o kockanju?

- Kada kockamo, mi zapravo kupujemo zabavu, a ne zarađujemo.
- Ne postoje velike šanse da će se kockanjem zaraditi novac.
- Kockarska industrija i država koja ubire porez od toga su stvarni pobjednici kockanja.
- Kako bi bili na dobitku od kockanja, treba stati prije nego počnemo.
- Kockanje ne bi trebao biti način rješavanja problema ili stresa i napetosti.
- Osjećaj da smo moćni kada kockamo i da ćemo dobiti je samo iluzija.
- Ovisnost o kockanju je štetna kao i druge ovisnosti.
- Ne postoji sustav pobjeđivanja – kockarnice su uvijek „pametnije“.
- Kockanje ovisi o slučaju, a ne o sreći.
- Jedan veliki dobitak koji će riješiti sve gubitke vrlo vjerojatno se nikada neće dogoditi.
- Ne pokušavaj vratiti što si izgubio, velika je vjerojatnost da ćeš i to izgubiti.
- Češće čujemo o dobitnicima, ali gubitnika je mnogo, mnogo više.

PRILOG 8

Zrakoplovna tehnička škola Rudolfa Perešina

UPITNIK ZA UČENIKE NAKON PROVEDENE RADIONICE

Precrtaj simbol koji ocrtava tvoje (ne) zadovoljstvo:

današnjom temom radionice

aktivnostima provedenim u radionici

vođenjem / voditeljicom

Što ti je u današnjoj radionici bilo najzanimljivije?

PRILOG 5

NASTAVI PRIČU

Jednom davno tamo u prostranstvima svemira živio je jedan...

Razlozi zbog kojih neki ljudi odluče kockati

A large, irregular thought bubble outline in a light green color, centered on a white background. The bubble has several rounded protrusions and indentations, giving it a cloud-like or brain-like appearance. Inside the bubble, the text "Razlozi zbog kojih neki ljudi ne kockaju" is written in a bold, black, sans-serif font.

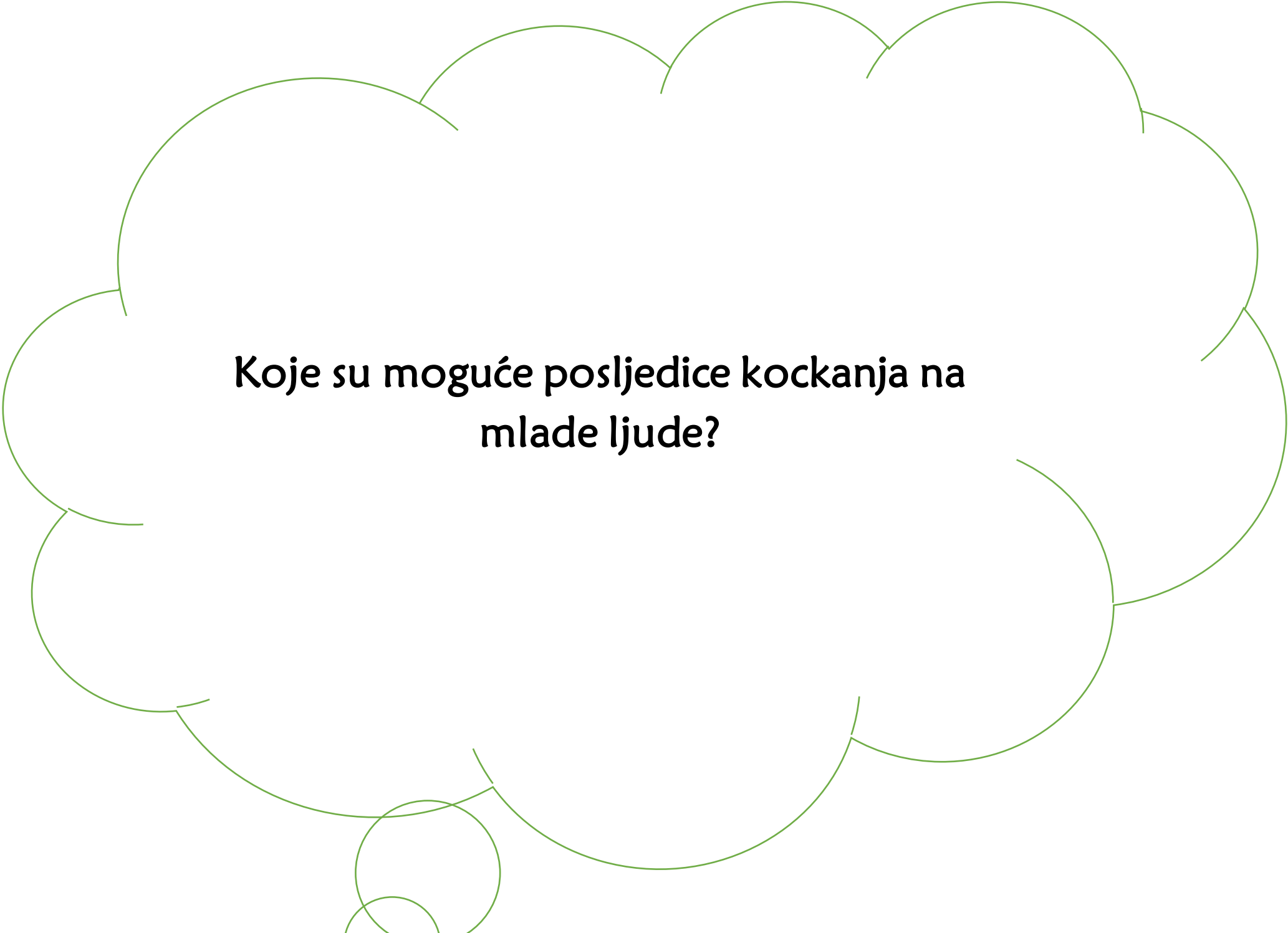
Razlozi zbog kojih neki ljudi ne kockaju

A large, irregular thought bubble outline in a light green color. The bubble is filled with white space and contains the text "Pozitivne posljedice ako ne kockamo". At the bottom of the bubble, there are three smaller, overlapping circles of the same green color, arranged in a descending staircase pattern.

Pozitivne posljedice ako ne kockamo

Kako se postaje ovisan o kockanju?

A large, irregular thought bubble outline in a light green color, centered on a white background. The bubble has several rounded protrusions and indentations, giving it a cloud-like appearance. Inside the bubble, the text is centered.

**Koje su moguće posljedice kockanja na
mlade ljude?**